



### Hollands Glorie voor anker

De Sluizers hebben eeuwenlang hun bescheiden welvaart te danken gehad aan de zee. Eerst was het vooral de haringvisserij. Na de aanleg van de Nieuwe Waterweg (1872) werd Maassluis het centrum van de stoomsleepvaart en het loodswezen. Als een zeilschip met vracht of passagiers de haven van Rotterdam naderde, voer vanuit Maassluis een stoomsleper uit om het de haven binnen te trekken. Ook zeilschepen in nood midden op zee werden door stoomslepers in veiligheid gebracht. In de haven van Maassluis ligt de enig overgebleven zeewaardige stoomsleper te pronken: de S.S. Furie. Dit schip vervulde de hoofdrol in de tv-verfilming van het boek *Hollands Glorie* van Jan de Hartog.

# Maassluis

## Zakkendragers, zeeslepers en godvrezenden

Wie door Maassluis wandelt, kan zich goed voorstellen dat Maarten 't Hart liefdevol over zijn geboorteplaats schrijft. 'Wat mij betreft het mooiste plekje op aarde,' zegt de ik-figuur in de roman *De Vlieger* (1998). Dat is wat overdreven. Maar toch. Maassluis moet voor een jongen een mooie plek zijn geweest om op te groeien: smalle straatjes en steegjes, veel water, oude panden, een drukke haven en een rare hoge dijk midden in de stad.

Maassluis is ontstaan bij twee sluisen in de Maasdijk die dateren uit de 14e eeuw. De dijk hield de Maas in bedwang, maar het binnendijks gebied (het huidige Delfland en Westland) moest wel zijn overtollig water kwijt kunnen. Daarom werden twee lange vaarten gegraven die via afzonderlijke sluisen uitwaterden op de

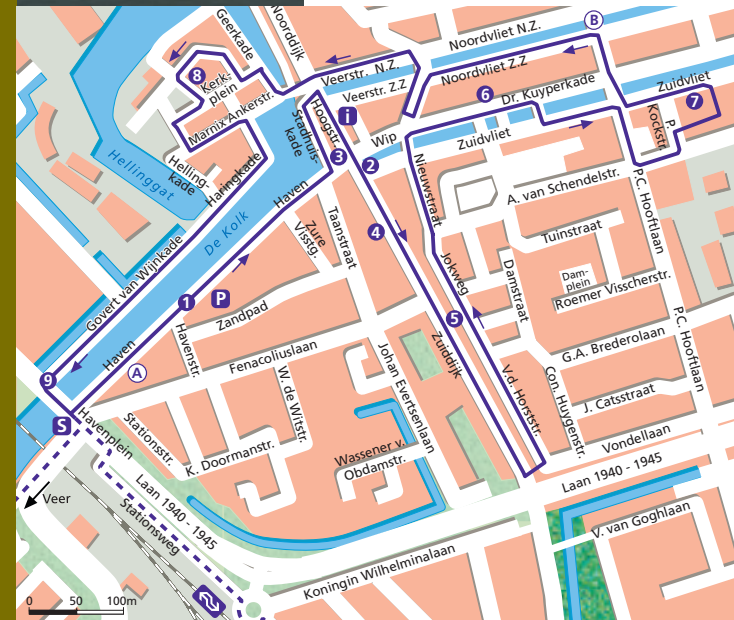
Maas. De Zuidvliet kwam helemaal van het dorp Watingen en de Noordvliet van Monster. Het grondplan van historisch Maassluis is volledig in tact. Nog altijd wordt het stadsbeeld bepaald door de oude Maasdijk, de kaarsrechte vlieten, beide sluisen en de buitendijkse haven.

[Vervolg >](#)



## Routebeschrijving

Aan de haven 1 stonden de haringpakhuisen, zeilmakerijen en rederskantoren. De meeste monumentale panden zijn grondig gerestaureerd zoals Haven 31. Een gevelsteen aan het pand op nr. 23 laat zien hoe hoog het water kwam tijdens de watersnood van 1953. Het oude gemeentehuis doet nu dienst als Nationaal Museum voor de Sleepvaart 2. Het is een sober 17e-eeuws gebouw met classicistische trekken. Oud-zeelieden geven rondleidingen en vertellen over het leven aan boord. Een stenen trap leidt naar de Stadshuiskade 3, ongetwijfeld het mooiste stadsgezicht van Maassluis. Hier ligt stoomsleper S.S. Furie. De wandeling gaat



**Afstand**  
4 km - ruim 1 uur

**Markering**  
Zeskante ANWB-bordjes

**Startpunt**  
Kop van de Haven; bereikbaar

via korte bewegwijzerde aanlooproutes van het station Maassluis en de aanlegplaats van het veer Maassluis-Rozenburg (dagelijks ca. 07.00- 24.00 uur)

**Toeristisch Informatie Punt (TIP)**  
Arie de Groot Huis  
Dr. Kuyperkade 25  
ma. - vr. 09.00 - 17.00, za. 12.00 - 17.00 uur  
tel. 0900 - 1192 192  
[www.waterweg-westland.nl](http://www.waterweg-westland.nl)

eerst langs de monumentale achtergevels van het Raadhuis, Delflandhuis en Coppelstockhuis en vervolgens langs de voorgevels aan de Hoogstraat 4 (de dijk). Aan de Zuidijk 11 staat het huis van het gilde der zakkendragers 5. Zodra een schip de haven binnenliep, werd de klok aan de gevel geluid als teken dat er werk aan de winkel was. De zakkendragers sjouwden de vracht naar de pakhuizen. Aan de Dr. Kuyperkade 11 6 werd de gereformeerde anti-revolutionaire politicus Abraham Kuiper (1837-1920) geboren. De Hervormde Kerk was eeuwenlang staatskerk. Andere godsdiensten werden slechts gedoogd. Katholieken mochten buiten het stadscentrum schuil- of schuurkerken bouwen. Op voorwaarde dat aan de buitenkant niet te zien was dat het om een kerk ging. Ook mocht er geen directe toegang zijn vanaf de openbare weg. Aan het Schuurhof 142 staat een onopvallende schuurkerk 7 uit 1788. De klokkentoren is pas veel later aangebracht. Het kerkje is in gebruik als theater.

Katholieken moesten hun geloof via de achterdeur belijden, terwijl hervormden kerken in de majestueuze Grote Kerk 8. In 1626 was dit een van de eerste geheel nieuwe protestantse kerkgebouwen in de Nederlanden. Het ontwerp heeft de vorm van een Grieks kruis waarbij alle armen even lang zijn. De bouw werd gefinancierd met een heffing op de haringvisserij. Het interieur bevat allerlei objecten die verwijzen naar de visserij zoals scheepsmodellen en gedenkboarden van het vissersgilde. Het Garrel-orgel is vernoemd om z'n prachtige klank. Maarten 't-Hart schreef: 'Ik stel me de hemel voor als de Grote Kerk van Maassluis.' De Vloedpaal 9 met bovenop een kunstwerk werd in 2003 geplaatst ter herdenking van de Watersnoodramp 1953.

### > Vervolg

#### Kerk op Schanseiland

Maassluis heeft een strategisch rolletje vervuld in de Tachtigjarige Oorlog. Toen de watergeuzen Den Briel hadden ingenomen (1572), kregen de Spanjaarden veel belangstelling voor het aan de overzijde van de Maas gelegen Maassluis (het eiland Rozenburg bestond nog niet). Van hieruit konden zij de tegenaanval op Den Briel openen en de scheepvaart over de Maas controleren. Een vertrouweling van Willem van Oranje – Marinix van St. Aldegonde – zag het

gevaar en liet ter verdediging van Maassluis een driepuntige schans bouwen omgeven door water. Hij had weinig succes, want al snel viel de schans in handen van de vijand. Toen de Spanjaarden definitief waren verdreven, werd de schans ontmanteld (1624). De brede gracht bleef bestaan. Op het Schanseiland werd de monumentale Grote Kerk gebouwd, een van de vele kerken in het eertijds zeer godvrezende Maassluis. Het bouwwerk torent nog altijd hoog boven de oude stad uit.



**2** Nationaal Sleepvaart Museum  
Hoogstraat 1-3  
3142 EA Maassluis  
tel. 010 - 591 2474  
[www.nationaalsleepvaartmuseum.nl](http://www.nationaalsleepvaartmuseum.nl)  
di. - zo. 14.00 - 17.00 uur

**3** S.S. Furie  
Ligplaats: Stadhuiskade / Furiekade  
Maassluis  
tel. 010 - 591 5774  
[www.furie.nl](http://www.furie.nl)  
za. 10.00 - 17.00 en  
wo. 14.00 - 17.00 uur

**4** Gemeentemuseum Maassluis  
Zuidijk 16-18  
3143 AS Maassluis  
tel. 010 - 591 3813  
[www.maassluismuseum.nl](http://www.maassluismuseum.nl)  
di. - zo. 14.00 - 17.00 uur

**A** Het Pakhuis  
Haven 42  
3143 BD Maassluis  
tel. 010 - 599 0323  
[www.hetpakhuismaassluis.nl](http://www.hetpakhuismaassluis.nl)  
Bloemen en kunst

**B** Passage Noordvliet: een kleine passage met allerlei leuke winkeltjes

